

22.06.2009

ik. nr. 77726

2008.a. Majandusaasta konsolideeritud aruanne

Lehifmet
Marika Lehismets

Majandusaasta algus
Majandusaasta lõpp

01.jaanuar 2008.a.
31.detsember 2008.a.

ärinimi	PAE ÜHISTALU TULUNDUSÜHISTU
ÄRIREGISTRIKOOD	10037487
küla	Ingliste
vald	Kehtna
postisihtnumber	79004
maakond	Rapla
telefon	37248 44 105
faks	37248 44 105
e-posti aadress	<u>mahtropiilia@hotmail.ee</u>

SISUKORD

TEGEVUSARUANNE	3
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	
Tegevjuhtkonna deklaratsioon	4
Bilanss	5
Kasumiaruanne (skeem 2)	6
Rahavoogude aruanne	7
Omakapitali muutuste aruanne	8
Raamatupidamise aastaaruande lisad	
Lisa 1. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted	9
Lisa 2. Majanduskriisi mõjud	14
Lisa 3. Raha	14
Lisa 4. Nõuded ja ettemaksed	14
Lisa 5. Maksud	14
Lisa 6. Varud	15
Lisa 7. Bioloogilised varad	15
Lisa 8. Materiaalne põhivara	16
Lisa 9. Muud pikaajalised aktsiad, osakud ja võlatähed	17
Lisa 10. Kinnisvarainvesteeringud	17
Lisa 11. Võlad ja ettemaksed	17
Lisa 12. Lühi- ja pikaajalised laenukohustused ja laenude tagatised	18
Lisa 13. Omakapital	18
Lisa 14. Müügitulu	19
Lisa 15. Müüdüd toodangu kulu	19
Lisa 16. Üldhalduskulud	19
Lisa 17. Muud äritulud	19
Lisa 18. Muud ärikulud	19
Lisa 19. Sihtfinantseerimine	20
Lisa 20. Tehingud seotud osapooltega	20
Lisa 21. Tingimuslikud kohustused	20
Lisa 22. Emaettevõtte konsolideerimata bilanss	21
Lisa 23. Emaettevõtte konsolideerimata kasumiaruanne	22
Lisa 24. Emaettevõtte konsolideerimata rahavoogude aruanne	23
Lisa 25. Emaettevõtte konsolideerimata omakapitali muutuste aruanne	24
Juhatuse allkirjad 2008.aasta majandusaasta aruandele	25
Majandusaasta aruandele lisatud	
Kasumi jaotamise ettepanek	
Audiitori järeldusotsus	
Osanike nimekirj	
Müügitulu tegevusalade järgi	

Tegevusaruanne

Tulundusühistu Pae ÜT on 100% omanik Mahtra Teraviljakasvatuse OÜ -s ja Piilia Põllumajanduse Osühingus.

2008.a. majandusaastal ei toimunud konsolideerimisgrupi koosseisus muudatusi, ega ei ole ette ka ümberkujundamist.

Konsolideerimisgrupp tegeleb taime - ja loomakasvatusega. Tootmine taimekasvatuses on hooajaline. Konsolideerimisgrupp kasvatas teravilja 1983,02 hektaril ja kogusaak aidakaalus oli 55031 ts, rapsi kasvupind 406,65 ha ja saak aidakaalus oli 5 500 ts.

2008.a.kasvas hea teraviljasaak, kuid koristusperiood oli vihmane. Raskete koristustingimuste tõttu suutsime koristada ainult 30% rukist toiduviljaks. Toidurukkist on osa veel realiseerimata vähese nõudluse ja keskmiste kvaliteedinäitajate tõttu.

Tugevam väetamine ja parem taimekaitse ei andnud loodetud efekti halbade koristusperioodi ilmade tõttu. Kuivatites ummikute vältimiseks oli vaja planeeritud rohkem teravilja konserveerida.

Heintaimi kasvasime 1445,13 ha. Silo valmistasime 144 700 ts, see on 15 700 ts rohkem kui eelmisel aastal. Silo ja konservvilja müüme Piilia POÜ-sse ja Pae Farmer OÜ-sse.

2009.a. vähendame oluliselt mineraalväetiste kasutamist ja parandame märkimisväärselt läga kasutamise efektiivsust. On plaanis osta kaks suurt tsisternautot ja läga muldaviimise seade, et vähendada lämmastiku kadu ja suurendada läga kasutusulatust kaugematele põldudele.

Kuna kasvupinnad on suured, et töid optimaalsele ajal teostada, tuleb investeerida kaasaegsetesse masinatesse. 2008.a. ostime 3,1 miljonit maksva teraviljakombaini New Holland CX 8070.

310 tuhat EEK maksime aruandeaastal ja ülejäänud osa tasume liisingulepingu alusel kahe järgneva aasta jooksul.

31.12.2008. seisuga oli veiseid kokku 1140 pead, sellest lehma 283 pead.

Piima kogutoodang oli 30 892 ts. Keskmise piimatoodang lehma kohta oli 7 939 kg, mis on 643 kg võrra suurem kui eelmisel aastal.

Vasikaid sündis 439 pead, nendest lehmvasikaid 202 pead. Pullmullikaid müüsimise 41 pead

tapaks 2008.a. Ostime 124 lihavaist, nendest 78 ammlehma Ammlehmade lehmvasikad kasvatame oma karja täienduseks ja pulivasikad kasvatame müügiks.

Tütarettevõtetes töötas aasta keskmiselt 11 inimest ja nende töötasu oli 915 tuhat krooni.

Tegevjuhtkonna liikmetele aruandeaastal töötasu ei makstud.

Tähtsamad suhtarvud:

	2008	2007
Lühiajaliste kohustuste maksevõime		
(käibevara/lühiajalised kohustused)	1,9	1,8
Võlakordaja (kohustuste/omakapitali)	0,4	0,4
Likviidsuskordaja (käibevara-varud)/lühiajalised kohustused	0,6	0,7
Käiberentaablus (kasum/netokäive X100)	17,40%	31,30%

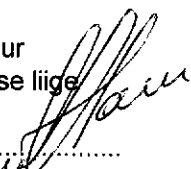
Konsolideerimisgrupi raamatupidamise aastaaruanne

Tegavjuhtkonna deklaratsioon

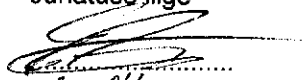
Juhatus deklareerib oma vastutust konsolideerimisgrupi 2008.a.raamatupidamise aastaaruande koostamise eest, mis on esitatud lehekülgedel 4-24 ning kinnitab oma parimas teadmises, et:

- 1) Raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud põhimõtteid, arvestusmeetodeid ja hindamisalused on kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.
- 2) Raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt konsolideerimisgrupi finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid.
- 3) Konsolideerimisgrupp ja emaettevõte on jätkuvalt tegutsev.

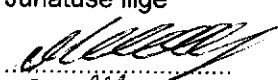
Ülo Flaur
Juhatuses liige

10.04.2009.a.

Elmo Allika
Juhatuses liige

10.04.2009.a.

Märt Meinberg
Juhatuses liige

20.04.2009

Juhatuses liige Ülo Flaur

Lehekülg 4

Bilanss

(kroonides)

VARAD	Lisa nr.	31.12.2008.	Korrigeeritud 31.12.2007.
Käibevara			
Raha	3	18 138	766 570
Nõuded ja ettemaksed	4,5	5 245 054	5 997 272
Varud	6	13 320 840	11 462 646
Bioloogilised varad	7	797 260	222 390
Käibevara kokku		19 381 292	18 448 878
Põhivara			
Pikaajalised finantsinvesteeringud	9	10 000	10 000
Broneneeritud bioloogiline vara	7	0	478 673
Bioloogilised varad	7	6 083 798	6 122 198
Kinnisvarainvesteeringud	10	220 000	190 000
Materiaalne põhivara	8	26 544 318	21 550 900
Põhivara kokku		32 858 116	28 351 771
VARAD KOKKU		52 239 408	46 800 649
 KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL			
Lühiajalised kohustused			
Laenukohustused	12	1 896 416	4 317 721
Võlad ja ettemaksed	11	8 101 450	5 969 334
Lühiajalised kohustused kokku		9 997 866	10 287 055
Pikaajalised kohustused			
Pikaajalised laenukohustused	12	3 882 849	2 784 612
Kohustused kokku		13 880 715	13 071 667
Omakapital			
Vähemusosalus	13	3000	0
Emaettevõtja omanikele kuuluv osakapital	13	360 000	363 000
Kohustuslik reservkapital		44 380	44 380
Eelmiste perioodide jaotamata kasum		33 321 602	24 947 290
Aruandeaasta kasum (kahjum)		4 629 711	8 374 312
Omakapital kokku		38 358 693	33 728 982
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU		52 239 408	46 800 649

Juhatuse liige Ülo Flaur

Lehekülg 5

Kasumiaruanne

(kroonides skeem 2)

	Lisa nr.	2008	2007
Müügitulu	14	26 719 141	21 204 290
Dotatsioon riigieelarvest	19	9 331 865	8 339 355
Põllumajandustoodangu jääkide muutus	7	1 808 876	6 054 871
Kasum (kahjum) bioloogilistelt varadelt	7	-1 483 113	-560 122
Müüdud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	15	-31 188 656	-25 757 775
BRUTOKASUM		5 188 113	9 280 619
Üldhalduskulud	16	-240 320	-252 016
Muud äritulud	17	34 800	9 400
Muud ärikulud	18	-101 055	-94 668
ÄRIKASUM (-KAHJUM)		4 881 538	8 943 335
Finantstulud ja -kulud			
Intressitulud		273	385
Intressikulud		-252 100	-372 699
Kokku finantstulud ja -kulud		-251 827	-372 314
Kasum(-kahjum) majandustegevusest		4 629 711	8 571 021
Tulumaks		0	-196 709
ARUANDEAASTA PUHASKASUM (-KAHJUM)		4 629 711	8 374 312
S.h.Emeettevõtte osanike osa puhaskasumist		4 591 449	0
Vähemusosaluse osa puhaskasumist		38 262	0

Juhatuse liige Ülo Flaur

Lehekülg 6

Rahavoogude aruanne
(kroonides)

	Lisa nr.	2008	2007
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum		4 881 538	8 943 335
Korrigeerimised			
Põhivara kulum ja väärtuste langus	7	1 114 713	901 674
Kasum (kahjum) põhivara müügist	18	0	77 209
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	4	752 218	-828 789
Varude muutus	6	-1 858 194	-6 992 162
Bioloogiliste varude muutus	8	-574 870	180 407
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus		3 068 825	5 090 077
Kasum kinnisvarainvesteeringute ümberhindlusest	10	-30 000	0
Kokku rahavood äritegevusest		7 354 230	7 371 751
Rahavood investeerimistegevusest			
Materiaalse põhivara soetus	8	-3 206 681	-2 057 721
Materiaalse põhivara müük	8	198 550	100 000
Bioloogiliste varude seisu muutus	7	517 073	-3 136 179
Bioloogiliste varude broneerimine		0	-478 673
Sihtfinantseerimine		0	-195 582
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-2 491 058	-5 768 155
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	12	228 063	5 200 000
Laenude tagasimaksed	12	-3 489 795	-3 501 349
Kapitalirendi tagasimaksed	12	-1 161 336	-2 322 750
Makstud dividendid		-740 000	0
Dividendi tulumaks		-196 709	0
Makstud intressid		-251 827	-372 314
Kokku rahavood finantseerimistegevusest		-5 611 604	-996 413
RAHAVOOD KOKKU		-748 432	607 183
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses		766 570	159 387
Raha ja raha ekvivalentide muutus		-748 432	607 183
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpuks	3	18 138	766 570

Omakapitali muutuste aruanne
(kroonides)

	Osakapital	Kohustus-lik reserv-kapital	Eelmiste perioodide jaotamata kasum	Aruande-aasta kasum	Kokku
Saldo 31.12.2007	363 000	44 380	24 764 457	8 374 312	33 546 149
Arvestuspõhimõtete muutmise mõju	0	0	182 833		182 833
Korrigeeritud saldo 31.12.2007	363 000	44 380	24 947 290	8 374 312	33 728 982
2007.a.kasum	0	0	8 374 312	-8 374 312	-8 374 312
2008.a.kasum	0	0		4 629 711	4 629 711
Saldo 31.12.2008 sellest vähemusosalus	363 000	44 380	33 321 602	4 629 711	38 358 693
	3 000		275 385	38 262	316 647

	Osakapital	Kohustus-lik reserv-kapital	Reservid	Eelmiste perioodide jaotamata kasum	Aruande-aasta kasum	Kokku
Saldo 31.12.2006	363 000	44 380	740 497	19 529 829	5 234 131	25 911 837
2006.a. kasum	0	0	0	5 234 131	-5 234 131	0
Reservid	0	0	-740 497	740 497	0	0
Dividendideks	0	0	0	-740 000	0	-740 000
2007.a. kasum	0	0	0	0	8 374 312	8 374 312
Saldo 31.12.2007	363 000	44 380	0	24 764 457	8 374 312	33 546 149

Raamatupidamise aastaaruande lisad**Lisa 1.Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtted ja hinnangud**

Konsolideerimisgrupi Tulundusühistu Pae ÜT 2008.a. raamatupidamise aastaaruanne on kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga, mille põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seadusega, mida täiendavad EV Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantud juhendid. Konsolideerimisgrupi Tulundusühistu Pae ÜT kasutab kasumiaruande koostamisel Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduse lisa 2 toodud kasumiaruande skeemi 2. Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud Eesti kroonides.

Arvestuspõhimõtete ja esitlusviiside muutused.

2008.a.anti endised kontoriruumid rendile.Lähtudes RTJ-6 -st ümberklassifitseeriti põhivarast kontoriruumid ja hoonealune maa kinnisvarainvesteeringuks rakendades õiglase väärtuse meetotit. Põhivara õiglase väärtuse ja jääkmaksumuse vahe on kajastatud eelmise perioodide jaotamata kasumi suurenemisenä. Seega on korrigeeritud aruandeaasta algsaldosid bilansis, omakapitali aruandes ja põhivara tabelis (lisa 8).

Raha ja raha ekvivalendid.

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, nõudmiseni hoiuseid pankades, tähtajalisi hoiuseid tähtajaga kuni 3 kuud ja rahaturufondi osakuid.

Nõuded ostjate vastu.

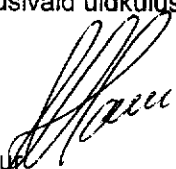
Ostjate tasumata summad kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil, lähtudes laekumise tõenäosusest. Seejuures hinnatakse nõuet iga konkreetse kliendi vastu eraldi, arvestades teadaolevat infot kliendi maksevõime kohta. Nõuded hinnatakse alla bilansis tõenäoliselt laekuva summani. Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded kajastatakse kulu vähenusena aruandeperioodi kasumiaruandes. Lootusetud nõuded kantakse bilansist välja.

Muud nõuded.

Kõiki muid nõudeid (viitlaekumised, antud laenud ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded), välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud nõudeid, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalised nõuded kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas. Pikaajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadaoleva tasu õiglases väärtuses. Edasimüügi eesmärgil soetatud nõuded kajastatakse õiglase väärtuse meetodil.

Varud.

Valmistoodang ja lõpetamata toodang võetakse arvele tootmishinnas, mis koosneb nendest otsestest ja kaudsetest tootmisväljaminekutest, milleta varud ei oleks praeguses olukorras ja koguses. Tootmise püsivaid üldkulusid jagatakse toodete soetusmaksumusele normaalsest tootmismahust lähtudes.

Bilansireal "Lõpetamata tootmine" 31.12.2008.a. seisuga on kajastatud taliteravilja 1035,86 ha kulud 1 635 424 krooni ja heinapõldude rajamise kulud 2006-2007.a. 666 054 krooni, mis kantakse järgneva kahe aasta jooksul kuludesse. Alates 2008.a.heinapõldude rajamine kantakse jooksva aasta kuludesse, kuna tulenevalt külvikorrast toimub rohumaade uuendamine igal aastal samas mahus.

Muud varud võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, muudest mittetagastavatest maksudest ja soetamisega seotud otsestest veokuludest.

Varud hinnatakse bilansis lähtudes sellest, mis on madalam, kas soetusmaksumus/tootmisomahind või neto realiseerimismaksumus. Allahindluse summa kajastatakse kasumiaruandes real "Müüdnud toodangu (kaupade ja teenuste) kulu".

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvara investeeringuna on kajastatud kinnisvaraobjekte (maa, hoone), mida ettevõtte hoiab (kas omanikuna või kapitalirendi tingimustel rendituna) renditulu teenimisena või turuväärtuse kasvu eesmärgil ja mida ei kasutata enda majandustegevuseks. Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid tehingutasusid (s.o. notaritasud, riigilõivud, nõustajatele makstud tasud ja muud kulutused, ilma milleta ei oleks ostutehing tõenäoliselt aset leidnud).

Õiglase väärtuse meetodi rakendamisel kajastatakse kõiki kinnisvarainvesteeringu objekte igal bilansipäeval nende õiglasel väärtuses. Väärtuse muutusest tulenevad kasumid/kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes eraldi kirjel "Kasum/kahjum kinnisvarainvesteeringute ümberhindlusest" Muud äritulud/Muud ärikulud" kirjel.

Õiglase väärtuse meetodil kajastatavatelt kinnisvarainvesteeringutelt amortisatsiooni ei arvestata. Parimaks indikaatoriks kinnisvarainvesteeringu õiglasest väärtusest on tema turuväärtus. Turuväärtuseks loetakse soodsaimat hinda, mida müüja võiks saada müümisel või ostja selle ostmisel. Kinnisvarainvesteeringu õiglase väärtuse määramisel ei arvestata sellest maha objekti müügiga seotud tehingukulusid.

Kui kinnisvaraobjekt klassifitseeritakse materiaalsest põhivarast kinnisvarainvesteeringuks, siis kajastatakse positiivne vahe vara õiglase väärtuse ja bilansilise väärtuse vahel ümberklassifitseerimise kuupäeval eelmiste perioodide jaotamata kasumi suurenemisena ning negatiivne vahe kasumiaruandes kuluna (samal real, kus kajastati enne selle vara amortisatsioonigi). Erandiks on poolelioleva ehitisena kajastatud kinnisvarainvesteering, mille osas kajastatakse nii positiivne kui ka negatiivne vahe kasumiaruandes real "muud äritulud" / "muud ärikulud". Samuti toimitakse ka eelnevalt varudena kajastatud kinnisvaraobjekti ümberklassifitseerimine kinnisvarainvesteeringuks ümberklassifitseerimise kuupäeval.

Bioloogilised varad.

Bioloogilise varana kajastatakse bilansis taimset või loomset elusorganismi, millelt saadakse põllumajanduslikku toodangut. Bioloogilist vara kajastatakse bilansis vaid juhul, kui:

vara on ettevõtte poolt kontrollitav ;

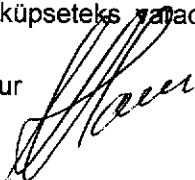
on tõenäoline, et ettevõtte saab vara kasutamisest tulevikus majanduslikku kasu ;

vara õiglane väärtus või soetusmaksumus on usaldusväärselt hinnatav.

Bioloogilisi varasi kajastatakse nii esmasel arvelevõtmisel kui ka järgnevatel bilansipäevadel nende õiglasel väärtuses, millest on maha arvatud hinnangulised müügikulutused, välja arvatud sellised bioloogilised varad, mille õiglane väärtus ei ole usaldusväärselt hinnatav. Lühiajalisi bioloogilisi varasid kajastatakse bilansis varudena ning pikaajalisi bioloogilisi varasid põhivarana.

Käibevarana kajastatakse sellist bioloogilist vara, mida kasvatatakse müügieesmärgil (pullvasikad).

Põhivarana käsitletakse tootvaid bioloogilisi varasid, mis rühmitatakse valmidusastme järgi, kas küpseteks või ebaküpseteks varadeks. Tootvaid varasid loetakse küpseteks, siis kui nad

on võimalised tootma põllumajanduslikku toodangut (põhikarja lehmad) ja ebaküpseks tootvaks bioloogiliseks varaks on lehmvasikad üleskasvatamiseks põhikarja täienduseks.

Kasumid ja kahjumid, mis tulenevad õiglases väärtuses kajastamisest, kajastatakse aruandeperioodil kasumiaruandes real "kasum bioloogilise vara väärtuse kasvust"/ "kahjum bioloogilise vara väärtuse langusest".

Materiaalne põhivara.

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid maksumusega alates 5000 kroonist ja kasuliku elueaga üle ühe aasta. Varad, mille kasulik eluiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 5000 krooni, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärusliku inventarina (varudena) ja vara kasutusele võtmise hetkel kantakse 100%-liselt kulusse. Kuludesse kantud väheväärtuslike inventaride üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Omatarbeks ehitatud materiaalse põhivara finantseerimiseks võetud laenu kasutuse kulutused (s.h. lepingu sõlmimise tasu, intressid), mis on arvestatud alates ehitustegevuse algusest kuni valmis vara vastuvõtmiseni, kajastatakse materiaalse põhivara soetusmaksumuse osana.

Edaspidi kajastatakse materiaalsel põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektina, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt kasulikule elueale.

Materiaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit.

Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust elueast.

Amortisatsioonimäärad aastas on põhivara gruppidele järgmised:

Maa	0%
Ehitised ja rajatised	2-15%
Masinad ja seadmed	5-20%
Transpordivahendid	5-25%
Muu inventar, tööriistad ja sisseseade	5-20%

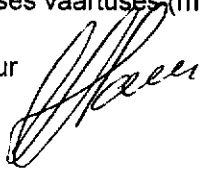
Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodid, -normid ja lõppväärtused vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muutused raamatupidamislike hinnangute muutustena, st. edasiulatuvalt.

Materiaalse põhivara bilansilise väärtuse võimalikku langust kontrollitakse juhtudel, kui mingid sündmused või asjaolude muutumine näitavad, et vara kaetav väärtus võib olla langenud alla tema bilansilise väärtuse.

Kui materiaalse põhivara jääkmaksumus võrdustub tema lõppväärtusega, siis amortiseerimine lõpetatakse.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel või siis, kui ei eeldata selle vara kasutamisest või müügist enam majandusliku kasu saamist. Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse selle perioodi, millal kajastamine lõpetati, kasumiaruandes real "muud äritulud" või "muud ärikulud".

Materiaalse põhivara objektid, mis väga tõenäoliselt müüakse lähema 12 kuu jooksul, klassifitseeritakse ümber müügiotel põhivaraks, mida kajastatakse bilansis eraldi real käibevara rühmas. Müügiotel põhivara amortiseerimine lõpetatakse ning seda kajastatakse kas bilansilises jääkmaksumuses või õiglases väärtuses (miinus müügikulutused), sõltuvalt kumb on madalam.

Kapitalirent

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seotud riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsummana nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuludeks (intressikulu) ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama. Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtimise periood, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi lepingute sõlmimisega otseselt kaasnevad rentniku poolt kantavad esmased otsekulutused kajastatakse renditava vara soetusmaksumuse koosseisus.

Finantskohustused

Kõik finantskohustused (võlad hankijatele, võetud laenud, viitlaenud, väljastatud võlakirjad ning muud lühi- ja pikaajalised võlakirjad) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil (v.a. edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustused ning negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumentid, mida kajastatakse nende õiglases väärtuses).

Lühiajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuulavas summas. Pikaajaliste finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamiseks võetakse nad algselt arvele saadud tasu õiglases väärtuses (millest on maha arvatud tehingukulutused), arvestades järgnevatel perioodidel kohustustelt intressikulu kasutades sisemise intressimäära meetodit.

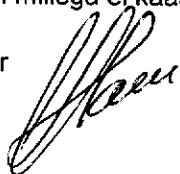
Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustusi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Ettevõtte tulumaks.

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlusega mitteseotud väljamaksetelt ja siirdehinna korrigeerimisel. Alates 1.01.2008 on dividendina jaotatud kasumi maksumääraks 21/79 (2007. aastal kehtis maksumäär 22/78) väljamakstavalt netosummalt. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kohustusena ja kasumiaruandes tulumaksu kuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse. Tulumaksu tasumise kohustus tekib dividendide väljamaksmisele järgneva kuu 10. kuupäeval. Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks jaotamata kasumi dividendina väljamaksmisel, on esitatud aastaaruande lisades.

Sihtfinantseerimine.

Sihtfinantseerimist kajastatakse tuluna nendes perioodides, mil leiavad aset kulud, mille kompenseerimiseks sihtfinantseerimine on mõeldud. Sihtfinantseerimine, mida saadakse eelmistel perioodidel tekkinud kulude eest või millega ei kaasne täiendavaid tulevikku suunatud tingimusi, kajastatakse

tuluna perioodis, millal sihtfinantseerimine aset leidis. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et ettevõtte vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine laekub. Sihtfinantseerimisega kaasnevaid võimalikke kohustusi kajastatakse aruandes eraldi või tingimuslike kohustustena.

Varade sihtfinantseerimise korral võetakse sihtfinantseerimise abil soetatud vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa. Soetatud vara amortiseeritakse kulusse tema kasuliku eluea jooksul.

Tegevuskulude sihtfinantseerimisel kajastatakse tulu sihtfinantseerimisest proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega. Kasumiaruandes kajastatakse kulu ja saadud toetust mõlemal eraldi. Sihtfinantseerimisega seonduvad tulud ja kulud kajastatakse kasumiaruandes kirjel "Muud äritulud/muud ärikulud" (eraldi kirjel "Sihtfinantseerimise tulu/kulu").

Tulude arvestus.

Tulu kaupade müügist kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasest väärtusest, võttes arvesse kõiki tehtud allahindlusi ja soodustusi. Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui kõik olulised omandiga seotud riskid on läinud üle müüjalt ostjale, müügitulu ja tehinguga seotud kulu on usaldusväärselt määratav ning tehingust saadava tasu laekumine on tõenäoline.

Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse ostmise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul, siis lähtutakse valmidusastme meetodist.

Intressitulu ja dividenditulu kajastatakse siis, kui tulu laekumine on tõenäoline ja tulu suurus on võimalik usaldusväärselt hinnata. Intessitulu kajastatakse kasutades vara sisemist intressimäära, välja arvatud juhtudel, kui intressi laekumine on ebakindel. Sellisel juhul arvestatakse intressitulu kassalt. Dividenditulu kajastatakse siis, kui omanikul on tekkinud seadulik õigus nende saamiseks.

Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule on moodustatud kohustuslik reservkapital. Reservkapital moodustatakse iga-aastasest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 osakapitalist või kui põhikirjas ettenähtud reservkapitali summa suurus on eraldistest saavutatud. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti osakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid osanikele.

Seotud osapooled

Osapooli loetakse seotuks, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole ärilistele otsustele. Seotud osapoolteks on:

- a) emaettevõtte (ning emaettevõtet kontrollivad või selle üle olulist mõju omavad isikud) ;
- b) teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted (nt emaettevõtte ülejäänud tütar-ettevõtted) ;
- c) tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikutest omanikud , välja arvatud juhul, kui antud isikutel puudub võimalus avaldada olulist mõju ettevõtte ärilistele otsustele ;
- d) punktis c) kirjeldatud isikute lähedased pereliikmed (s.o pereliikmed, kelle puhul võib eeldada olulise mõju olemasolu; näiteks elukaaslased ja lapsed) ja nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted;

Informatsioon seotud osapooltega tehtud tehingute kohta avalikustatakse lisades, kus näidatakse aasta jooksul tehtud tehingute liik ja maht ning saldod bilansipäeva seisuga.

Lisa 2.Majanduskriisi mõjud

Juhtkond on hinnanud globaalse likviidsuskriisi ja sellega kaasnenud üldise majanduskriisi mõjusid ettevõtte äritegevusele. Juhtkonna hinnangul on olulisemateks lühi- ja pikaajalisteks ohtudeks:

1. deebitoride võimalikud makseraskused võivad kaasa tuua nõuete väärtuse languse ja allahindluskahjumid;
2. tekib raskusi laenude saamiseks, et investeerimisplaane teostada;
3. ettevõtte tegevus sõltub oluliselt hankijatest, kes võivad sattuda raskustesse ning seega võib tekkida probleeme kaupade tarnimisel ja teenuste pakkumisel kokkulepitud tingimustel ning tähtaegadel.

Juhtkonnal ei ole võimalik usaldusväärselt ennustada, milline on majanduskriisi mõju ettevõtte tegevusele ja finantspositsioonile. Juhtkond usub, et suudab tagada ettevõtte jätkusuutlikkuse praegustes tingimustes

**Lisa 3.Raha
(kroonides)**

	31.12.2008	31.12.2007
Sularaha kassas	2 264	3 344
Pangakontod	15 874	763 226
Raha ja pangakontod kokku	18 138	766 570

**Lisa 4.Nõuded ja ettemaksed
(kroonides)**

	31.12.2008	31.12.2007
Nõuded ostjate vastu	2 267 995	3 051 152
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded(lisa5)	221 934	31 792
Muud lühiajalised nõuded	2 755 125	2 914 328
Nõuded ja ettemaksed kokku	5 245 054	5 997 272

**Lisa 5.Maksud
(kroonides)**

Lisa 5.Maksud (kroonides)		31.12.2008		31.12.2007
Maksuliik	ettemaks	võlgnevus	ettemaks	võlgnevus
Käibemaks	221 934	155 859	0	437 555
Üksikisiku tulumaks	0	43 583	31 792	46 526
Sotsiaalmaks	0	59 458	0	42 395
Töötuskindlustusmakse	0	1 495	0	1 008
Pensionikindlustus	0	1 994	0	929
Dividendi tulumaks	0	0	0	196 709
Maksud kokku	221 934	262 389	31 792	725 122

Lisa 6.Varud (kroonides)	31.12.2008	31.12.2007
Tooraine ja materjal	1 191 971	1 037 715
Lõpetamata toogang	2 301 478	2 396 416
Valmistoodang	9 827 391	8 028 515
Varud kokku	13 320 840	11 462 646

**Lisa 7.Bioloogilised varad
(kroonides)**

	Tarbitavad	Tootvad		Kokku toot-
	Ebaküpsed	Küpsed tootvad	Ebaküpsed	vad bioloogi-
	tarbitavad	bioloogilised	tootvad biol.	lised varad
	biol.varad	varad	varad	
Turuväärtus 31.12.2007	222 390	5 110 888	1 011 310	6 122 198
Broneeritud 31.12.2007	0	478 673	0	478 673
Soetamine	952 070	789 594	1 554 230	2 343 824
Müük ja mahakandmine	-428 820	-2 753 142	-113 300	-2 866 442
Põhikarja viimine	0	661 900	-661 900	0
Ümberhindamine	51 620		5 545	5 545
Turuväärtus 31.12.2008	797 260	4 287 913	1 795 885	6 083 798

**Bioloogiliste varade
õiglasesse väärtusesse hindamine**

Vara	Bilansiline mak-	Turuväärtus	Bilansilise
	sumus enne	31.12.2008.	maksumuse
	ümberhindlust		muutus
Küpsed tootvad bioloogilised varad	4 287 913	4 287 913	0
Ebaküpsed tootvad bioloogilised varad	1 790 340	1 795 885	5 545
Kokku tootvad bioloogilised varad	6 078 253	6 083 798	5 545
Ebaküpsed tarbitavad bioloogilise varad	745 640	797 260	51 620
Teravili	7 029 891	7 029 891	
Koresööt	2 797 500	2 797 500	
Kokku bioloogiline vara taimekasvatuses	9 827 391	9 827 391	
	2008	2007	
Põllumajandusliku toodangu varude			
jääkide muutus	1 808 876	6 054 871	
Toodetud põllumajanduslik toodang	16 827 881	16 689 942	
Müüdud põllumajandustoodangu maksumus	-14 434 714	-10 131 417	
Põllumajanduslik toodang sisekäibeks	-584 291	-503 654	
Kasum bioloogilistelt varadelt	-1 483 113	-560 122	
Bioloogilise vara juurdekasv	1 754 984	1 529 676	
Müüdud bioloogilise vara maksumus	-2 818 167	-1 670 121	
Sisekäive	-477 095	-422 473	
Kasum bioloogilise vara väärtuse kasvust	57 165	2 796	

**Lisa 8. Materiaalne põhivara
(kroonides)**

Soetus- maksumus	Maa	Ehitis	Masinad seadmed	Muu inventar	Lõpeta- mata eh.	Ette- maks	Kokku
31.12.2007	3 550 985	5 944 117	16 587 352	21 762	119408	86 500	26 310 124
Ümberklassi- fitseerimine	-1 469	-15 640	0	0	0	0	-17 109
Korrig.soet.m.							
31.12.2007	3 549 516	5 928 477	16 587 352	21 762	119408	86 500	26 293 015
Soetamine	258 302	424 889	5 447 542	0	175 948	0	6 306 681
	86 500					-86 500	0
Müük ja mahaarvam.	-198 550	-50 000	-6 780	0	0	0	-255 330
Soet.maks.							
31.12.2008.	3 695 768	6 303 366	22 028 114	21 762	295 356	0	32 344 366
Akum.kulum							
31.12.2007	0	-658 773	-4 082 763	-10 521	0	0	-4 752 057
Ümberklassif.	0	9 942	0	0	0	0	9 942
Korrig.kulum							
31.12.2007	0	-648 831	-4 082 763	-10 521	0	0	-4 742 115
Amort.kulu	0	-118 910	-994 711	-1 092		0	-1 114 713
Müüdud ja mahakantud	0	50 000	6 780	0	0	0	56 780
Akum.kulum							
31.12.2008	0	-717 741	-5 070 694	-11 613	0	0	-5 800 048
Jääkmaksum.							
31.12.2007	3 550 985	5 285 344	12 504 589	11 241	119 408	86 500	21 558 067
Ümberklassif.	-1 469	-5 698					-7 167
Korrig.jääkm.							
31.12.2007	3 549 516	5 279 646	12 504 589	11 241	119 408	86 500	21 550 900
Jääkmaksum							
31.12.2008	3 695 768	5 585 625	16 957 420	10 149	295 356	0	26 544 318
Soet.maksur	3 550 985	2 572 055	15 493 209	45 344	3053749	86 500	24 801 842
31.12.2006.	0	3372062	1 620 000	0	437 721	0	9 930 397
Soetamine					-3372062		-3372062
Müük ja mahaarvam.	0	0	-525 857	-23582		0	-1 913 874
Soet.maks.	3 550 985	5 944 117	16 587 352	21 762	119 408	86 500	26 310 124
31.12.2007.							
Akum.kulum	0	-552 233	-3 648 674	-21 706	0	0	-4 222 613
31.12.2006					0		
Amorisat.kulu	0	-106 540	-782 737	-12 397		0	-901 674
Müük ja maha	0	0	348 648	23582	0	0	372 230
Akum.kulum	0	-658 773	-4 082 763	-10 521	0	0	-4 752 057
31.12.2007							
Jääkmaksum	3 550 985	2 019 822	11 844 535	23 638	3053749	86 500	20 579 229
31.12.2006							
Jääkmaksum	3 549 516	5 279 646	12 504 589	11 241	119 408	86 500	21 550 900
31.12.2007							
Nullväärtusega põhivara:	31.12.2008	82 435					
	31.12.2007	19 215					

Kapitalirendi tingimustel renditud varade

	Soetusmaksumus		Akumuleeritud kulum		Jääkmaksumus	
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Traktor TG 255	1 500 000	1 500 000	525 000	450 000	975 000	1 050 000
Kombain CX 860	1 740 000	1 740 000	461 100	375 000	1 278 900	1 365 000
Kuivati seadmed	1 690 340	1 690 340	253 548	287 100	1 436 792	1 403 240
KombainNewHCX807	3 100 000	0	64 585	0	3 035 415	0
kokku	8 030 340	4 930 340	1 304 233	1 112 100	6 726 107	3 818 240

Lisa 9.Muud pikaajalised aktsiad,osakud ja võlatähed

(kroonides)

31.12.2008.**31.12.2007.**

Raplamaa Tootjate OÜ

10 000

10 000

Üks osa nimiväärtusega 10 000 krooni, mis moodustab 3,09%-se osaluse.

Lisa 10.Kinnisvarainvesteeringud

(kroonides)

Saldo 31.12.2007**190 000**

Soetamine

0

Kasum ümberhindlusest

õiglasele väärtusele.

30 000

Saldo 31.12.2008**220 000**

Kinnisvarainvesteeringult teenitud renditulu

4 800

Kinnisvarainvesteeringu haldamiskulud

4 132

Netotulu**668**

Kinnisvarainvesteeringud ei ole panditud laenukohustuste tagatisena.

Lisa 11.Võlad ja ettemaksed
(kroonides)**31.12.2008****31.12.2007**

Võlad tarnijatele

7 787 061

4 453 464

Võlad töövõtjatele

52 000

50 748

Maksuvõlad (lisa 5)

262 389

725 122

Muud võlad

0

740 000

Võlad ja ettemaksed kokku**8 101 450****5 969 334**

Lisa 12.
(kroonides)

Lühi-ja pikaajalised laenukohustused ja laenude tagatised

Põhiosa tagasimaksed

		Saldo	üle ühe	12 kuu	Tagasimakse	Intressi-
		31.12.2008	aasta	jooksul	tähtaeg	määr
Pangalaen	2005.a.	361 068	209 923	151 145	14.04.2011.a.	6,29%
Traktor TG 255	2004.a.	235 658	0	235 658	30.11.2009.a.	5,55%
Kombain CX 860	2004.a.	227 639	0	227 639	30.07.2009.a.	7,17%
Kuivati seadmed	2005.a.	573 024	334 609	238 415	30.04.2009.a.	5,70%
Kombain CX8070	2008.a.	2 790 000	1 804 345	985 655	28.02.2011.a.	6,50%
kokku		4 187 389	2 348 877	1 838 512		
Hüpoteegiga maa ost		1 591 876	1 533 972	57 904	10.04.2058.a.	5,00%
Kohustused kokku		5 779 265	3 882 849	1 896 416		

Laenu tagatiseks on kinnistud raamatupidamisliku jääkväärtusega 3 588 968 krooni ja kommertsant OÜ Pae Farmer vallasvarale 38 702 959 krooni.

		Saldo	üle ühe	12 kuu	Tagasimakse	Intressi-
		31.12.2007	aasta	jooksul	tähtaeg	määr
Pangalaen	2003.a.	66 648	0	66 648	30.04.2008.a.	5,00%
Pangalaen	2005.a.	505 893	361 068	144 825	14.04.2011.a.	6,58%
Pangalaen	2007.a.	3 200 000	0	3 200 000	31.03.2008.a.	6,10%
Traktor TG 255	2004.a.	481 258	235 658	245 600	30.11.2009.a.	7,26%
Kombain CX 860	2004.a.	605 198	227 639	377 559	30.07.2009.a.	6,74%
Kuivati seadmed	2005.a.	801 201	573 024	228 177	30.04.2011.a.	6,55%
kokku		5 660 198	1 397 389	4 262 809		
Hüpoteegiga maa ost		1 475 167	1 387 223	54 912	10.07.2053.a.	5,00%
Kohustused kokku		7 135 365	2 784 612	4 317 721		

Lisa 13.Omakapital
(kroonides)

	31.12.2008	31.12.2007
Osakapital	363 000	363 000

Ettevõtte osakapital seisuga 31.12.2008 koosneb 363 lihtosast nimiväärtusega 1000 krooni, mille eest on täielikult tasutud.

2008.aastal on osanikele välja kuulutatud ja välja makstud dividende summas 740 tuhat krooni, millega kaasnes tulumaksukulu summas 196,7 tuhat krooni. 2007.a .ei kuulutatud dividende välja. Alates 1.01.2008 on dividendina jaotatud kasumi maksumääraks 21/79, 2007 aastal kehtis maksumäär 22/78.

Bilansipäeva seisuga eksisteerinud jaotamata kasumist on võimalik dividendidena välja maksta 27,9 miljonit krooni (31.12.2007:23,9 miljonit krooni) ning dividendide väljamaksmisega kaasneks dividendide tulumaks summas 10 miljonit krooni (31.12.2007 9,4 miljonit krooni).

Lisa 14. Müügitulu
(kroonides)

	2 008	2 007
Teraviljakasvatus	9 729 038	7 733 097
Heintaimede kasvatus	1 181 566	2 494 131
Piimakarjakasvatus	12 839 542	9 400 022
Veisekasvatus	1 941 248	1 132 252
Teenused loomakasvatusele	705 826	377 016
Ostukauba hulgimüük	321 921	67 772
Kokku müügitulu	26 719 141	21 204 290

Müük toimus 100% Eesti vabariigis.

Lisa 15 Müüdnud toodangu kulu
(kroonides)

	2008	2007
Materjal	17 374 154	12 247 912
Elektri- ja vee kulu	20 265	14 366
Põhivara amortisatsioon	1 113 621	900 582
Teenused taimekasvatusele	10 959 437	11 099 973
Tööjõukulu	1 064 118	857 835
Muud kulud	657 061	637 107
Kokku müüdnud toodangu kulu	31 188 656	25 757 775

Lisa 16. Üldhalduskulud
(kroonides)

	2008	2007
Tööjõukulu	155 161	155 161
Põhivara amortisatsioon	1 092	1 092
Sidekulud	12 607	13 892
Koolituskulud	4 800	23 509
Kontorikulud	10 984	15 933
Auditeerimiskulud	51 100	36 300
Muud kulud	4 576	6 129
Kokku üldhalduskulud	240 320	252 016

Lisa 17. Muud äritulud
(kroonides)

	2008	2007
Kasum investeringute ümberhindlusest	30 000	0
Muu tulu	4 800	9 400
Kokku muud äritulud	34 800	9400

Lisa 18. Muud ärikulud
(kroonides)

	2008	2007
Põhivara müügi kahjum	0	77 209
Liikmemaksud, lepingutasud	26923	17 218
Kinnisvara haldamiskulud	4 132	0
Muud kulud	70 000	241
Kokku muud ärikulud	101 055	94 668

**Lisa 19. Sihtfinantseerimine
(kroonides)**

Eesti Vabariigi Valisuselt saadud põllumajandusliku

tootmise sihtfinantseerimise korras	2008	2007
Veisetoetus	380 030	306516
Piimalehmatoetus	659 423	599 475
Ammlehmatoetus	28 182	11 334
Ühtne pindalatoetus	3 772 920	3 042 546
Keskkonnasõbralik tootmine	2 024 579	2 097 593
Põllukultuuride toetus	2 203 900	2 167 210
Ebasoodsate piirkondade toetus	99 666	114 681
Natuura 2000 toetus	4 686	0
Energiakultuuride toetus	158 479	0
Kokku sihtfinantseerimine	9 331 865	8 339 355

PRIA ebasoodsamate piirkondade toetus 116 090 EEK ja keskkonnasõbraliku tootmise toetus 2 024 072 EEK ja põllukultuuride toetus 614 767 EEK on arvestatud 2008.a.tuludesse ja laekub 2009.a. jaanuaris ja veebruaris on kantud bilansireale "Muud lühiajalised nõuded" koosseisu (lisa 4).

**Lisa 20. Tehingud seotud osapooltega
(kroonides)**

Pae Ühistalu TÜ on ematettevõtte Mahtra Teraviljakasvatuse OÜ-le ja Piilia Põllumajanduse OÜ-le. Pae Farmer OÜ-ga on juhatuse liikmete ja omanikega seotud ettevõtte.

Tehingu maht ja liik Seotud osapool	Ostud		Müügid	
	2008	2007	2008	2007
Mahtra TK OÜ	2 747 322	510 592	123 322	0
Piilia POÜ	452 100	701 702	2 468 129	738 218
Pae Farmer OÜ	3 816 371	6 670 877	1 918 587	2 374 624
Omanikud	88 105	172 244		
Kokku	7 103 898	8 055 415	4 510 038	3 112 842

Saldod seotud osapooltega

Lühiajalised nõuded	31.12.2008	31.12.2007
Piilia Põllumajanduse OÜ	586 054	0

Lühiajalised kohustused

Pae Farmer OÜ	1 584 962	1 155 000
Mahtra TK OÜ	1 320 667	437 378
Lühiajalised kohustused kokku	2 905 629	1 592 378

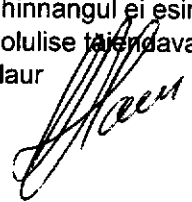
Tehingutes nimetatud osapooltega ei ole kasutatud turuhinnast erinevaid hindasid.

Lisa 21. Tingimuslikud kohustused.**Võimalikud maksurevisjonist tulenevad kohustused.**

Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 6 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahvi.

Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

Juhatusel liige Ülo Flaur

Lehekülg 20

**Lisa 22 Emaettevõtte konsolideerimata bilanss
(kroonides)****Bilanss
(kroonides)**

VARAD	31.12.2008	31.12.2007
Käibevara		
Raha	11 555	647 598
Nõuded ja ettemaksud	2 519 770	1 299 980
Varud	6 822 707	5 650 698
Käibevara kokku	9 354 032	7 598 276
Põhivara		
Pikaajalised finantsinvesteeringud	1 570 000	1 570 000
Materiaalne põhivara	4 477 537	4 460 899
Põhivara kokku	6 047 537	6 030 899
VARAD KOKKU	15 401 569	13 629 175
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL		
Lühiajalised kohustused		
Lühiajalised laenud	28 460	30 630
Võlad ja ettemaksud	3 909 466	2 790 675
Lühiajalised kohustused kokku	3 937 926	2 821 305
Pikaajalised kohustused		
Pikaajalised laenud	795 113	823 573
Kohustused kokku	4 733 039	3 644 878
Omakapital		
Vähemusosalus	3000	0
Omanikele kuuluv osakapital	360 000	363 000
Kohustuslik reservkapital	36 300	36 300
Eelmiste perioodide jaotamata kasum	9 584 997	7 113 628
Aruandeaasta kasum (-kahjum)	684 233	2 471 369
Omakapital kokku	10 668 530	9 984 297
KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL KOKKU	15 401 569	13 629 175

Juhatuse liige Ülo Flaur

Lehekülg 21

**Lisa 23. Emaettevõtte konsolideerimata kasumiaruanne
(kroonides skeem 2)****Kasumiaruanne
(kroonides skeem 2)**

	2008	2007
Müügitulu	6 390 156	4 979 092
Dotatsioon riigieelarvest	3 592 123	3 238 211
Põllumajandus toodangu jääkide muutus	442 016	3 824 184
Müüdud toodangu (kaupade, teenuste) kulu	-9 639 074	-9 352 417
BRUTOKASUM (-KAHJUM)	785 221	2 689 070
Üldhalduskulu	-28 837	-24 015
Muud ärikulud	-70 000	-9
Muu äritulud	0	5 000
ÄRIKASUM (-KAHJUM)	686 384	2 670 046
Finantstulud ja -kulud		
Intressikulud	-2 151	-1 968
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	684 233	2 668 078
Tulumaks	0	-196 709
ARUANDEAASTA PUHASKASUM (-KAHJUM)	684 233	2 471 369
S.h.Emaettevõtte osanike osa puhaskasumist	678 578	2 450 944
Vähemusosaluse osa puhaskasumist	5 655	20 425

**Lisa 24 Emaettevõtte konsolideerimata rahavoogude aruanne
(kroonides)****Rahavoogude aruanne
(kroonides)**

Rahavood äritegevusest	2008	2007
Ärikasum	686 384	2 670 046
Korrigeerimised		
Põhivara kulum ja väärtuste langus	178 882	183 762
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-1 219 790	211 774
Varude muutus	-1 172 009	-4 156 216
Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus	2 055 500	2 782 998
Dividendi arvestamine	0	-740 000
Dividendi tulumaksu arvestamine	0	-196 709
Kokku rahavood äritegevusest	528 967	755 655
Rahavood investeerimistegevusest		
Materiaalse põhivara soetus	-394 070	-75 000
Materiaalse põhivara müük	198 550	0
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-195 520	-75 000
Rahavood finantseerimistegevusest		
Laenude tagasimaksed	-30 630	-33 032
Makstud dividendid	-740 000	0
Dividendi tulumaks		
Makstud intressid	-196 709	0
	-2 151	-1 968
Kokku rahavood finantseerimistegevusest	-969 490	-35 000
RAHAVOOD KOKKU	-636 043	645 655
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	647 598	1 943
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-636 043	645 655
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpuks	11 555	647 598

**Lisa 25 Emaettevõtte konsolideerimata omakapitali
muutuste aruanne**
(kroonides)

	Osakapital	Kohustus- lik reserv- kapital	Reservid	Eelmiste perioodide aasta jaotamata kasum	Aruande aasta kasum	Vähemus- osalus	Kokku
Saldo 31.12.2007	363 000	36 300	0	7 113 628	2 471 369		9 984 297
2007.a.kasum	0	0	0	2 471 369	-2 471 369		0
2008.a.kasum	0	0	0	0	678 578	5 655	684 233
Saldo 31.12.2008	363 000	36 300	0	9 584 997	678 578	5 655	10 668 530
Saldo 31.12.2006	363 000	36 300	740 497	3 768 268	3 344 863		8 252 928
2006.a. kasum	0	0	0	3 344 863	-3 344 863		0
Reservid	0	0	-740 497	740 497			0
Dividendideks				-740 000	0		-740 000
2007.a.kasum	0	0	0	0	2 471 369		2 471 369
Saldo 31.12.2007	363 000	36 300	0	7 113 628	2 471 369		9 984 297

Juhatuse allkirjad 2008.a.majandusaasta aruandele.

Tulundusühistu Pae ÜT konsolideerimisgrupi 2008.a.majandusaasta aruanne
on kinnitatud osanike üldkoosolekul.....24. aprill 2009.a. ja allkirjastatud
24. aprill 2009.a.

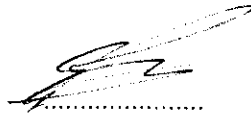
Ülo Flaur

Juhatuse liige

24.04 2009

Elmo Allika

Juhatuse liige

24.04 2009

Märt Meinberg

Juhatuse liige

24.04 2009

Juhatuse liige Ülo Flaur

Lehekülg 25

**Kasumi jaotamise ettepanek
(kroonides)**Eelmiste perioodide jaotamata kasumi jääk
seisuga 31.12.2008.a.

33 321 602

2008.a. puhaskasum

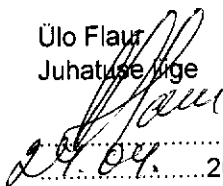
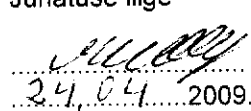
4 629 711

Kokku jaotuskõlbulik kasum seisuga 31.12.2008**37 951 313**

Juhatus teeb ettepaneku jaotamiseks alljärgnevalt:

Eraldised kohustuslikku reservkapitali

143 700

Jaotamata kasumi vaba jääk**37 807 613**Ülo Flaur
Juhatuselige
24.04. 2009Elmo Allika
Juhatuselige
24.04. 2009Märt Meinberg
Juhatuselige
24.04. 2009.

Juhatuselige Ülo Flaur

SÕLTUMATU AUDIITORI JÄRELDUSOTSUS

Tulundusühistu Pae Ühistalu omanikele

Oleme auditeerinud Tulundusühistu Pae Ühistalu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilansi seisuga 31. detsember 2008, kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisaids. Auditeeritud raamatupidamise aastaaruanne, mis on toodud lehekülgedel 4 kuni 24 on kaasatud meie poolt identifitseerituna käesolevale aruandele.

Juhatuse kohustused raamatupidamise aastaaruande osas

Juhatuse kohustuseks on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamine ning õige ja õiglane esitamine kooskõlas Eesti hea raamatupidamistava nõuetega. Selle kohustuse hulka kuulub asjakohase sisekontrollisüsteemi kujundamine ja töös hoidmine, mis tagab raamatupidamise aastaaruande korrektse koostamise ja esitamise ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta, asjakohaste arvestuspõhimõtete valimine ja rakendamine ning antud tingimustes põhjendatud raamatupidamishinnangute tegemine.

Audiitori kohustused

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas Eesti auditeerimiseeskirjaga, mis nõuab, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindlustunne, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

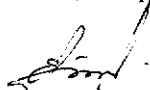
Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse õige ja õiglase raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et meie kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne olulises osas õigesti ja õiglaselt Tulundusühistu Pae Ühistalu finantsseisundit seisuga 31. detsember 2008 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

Emmastes, 24. aprillil 2009

Ellen Asumets

Vannutatud audiitor

PAE ÜHISTALU TÜ (reg.nr.10037487)
Raplamaa, Kehtna vald

Osanike nimekiri seisuga 24.04.2008.a.

ELMO ALLIKA	Raplamaa Kehtna vald isikukood 36112016021 Osakapitali suurus: 120000 krooni (33,3%)
ÜLO FLAUR	Rapla Salu tn.13 isikukood 34308300252 Osakapitali suurus: 120000 krooni (33,3%)
MÄRT MEINBERG	Raplamaa Kehtna vald isikukood 35705266018 Osakapitali suurus: 120000 krooni (33,3%)
ÕNNE ALLIKA	Raplamaa Kehtna vald isikukood 45906116011 Osakapitali suurus: 1000 krooni
TIINA MEINBERG	Raplamaa Kehtna vald isikukood 46012086013 Osakapitali suurus: 1000 krooni
HELLE FLAUR	Raplamaa Kehtna vald isikukood 44403156035 Osakapitali suurus: 1000 krooni

Juhatuse liige Ülo Flaaur

Müügitulu tegevusalade järgi

EMTAK	Tegevusala	2008	2007
0 1111	Teraviljakasvatus	9 729 038	7 733 097
0 1291	Heintaimede kasvatus	1 181 566	2 494 131
0 1411	Piimakarjakasvatus	12 839 542	9 400 022
0 1421	Veisekasvatus	1 941 248	1 132 252
0 1621	Loomakasvatuse abitegevused	705 826	377 016
46 901	Ostukauba hulgimüük	321 921	67 772
	Müügitulu kokku	26 719 141	21 204 290

Juhatuse liige Ülo Flaar